
METODOLOGIA

de monitorizare a activității carabinierilor în materia reținerii și asigurării drepturilor fundamentale

Opiniile exprimate în prezenta publicație aparțin în exclusivitate autorilor și nu reflectă în mod obligatoriu poziția oficială a instituțiilor finanțatoare

Chișinău, 2021

„APROB”
Maia BĂNĂRESCU
Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului

_____/ semnat / ____
semnătura

„29” decembrie 2021

Metodologia în cauză a fost elaborată în cadrul proiectului „Carabinierii pentru Drepturile Omului”, implementat în perioada 01 august 2021 – 01 august 2022 de către Oficiul Avocatului Poporului, cu susținerea financiară a Fundației Soros Moldova.

METODOLOGIA

de monitorizare a activității carabinierilor în materia reținerii și asigurării drepturilor fundamentale

Autori:

Viorel V. BERLIBA
conferențiar universitar,
doctor habilitat în drept,
avocat (**BUNPartener**)

Ivan UNGUREAN
expert în drepturile omului,
avocat (**BUNPartener**)

@Fundația Soros Moldova
@Avocatul Poporului

CUPRINS:

LISTA ABREVIERILOR.....	5
INTRODUCERE.....	6
Capitolul I. CONSIDERAȚIUNI GENERALE.....	9
1.1. Obiectivul general.....	9
1.2. Premise specifice.....	9
1.3. Principii directoare.....	10
1.4. Echipa de monitorizare.....	11
1.5. Scopul și componentele monitorizării.....	11
Capitolul II. CONSIDERAȚIUNI SPECIALE.....	13
2.1. Analiza cadrului normativ intern și de reglementare instituțională.....	13
2.2. Sondaj (în bază de chestionar) cu privire la subiectele cercetării.....	14
2.3. Paneluri de discuții / consultări cu autoritățile naționale și reprezentanții societății civile.....	15
2.4. Definitivarea datelor obținute și a constatărilor realizate cu ajutorul componentelor monitorizării și elaborarea rapoartelor de vizită și tematic „Respectarea drepturilor fundamentale la reținere de către carabinieri”.....	15
Capitolul III. ANALIZA DATELOR SONDAJULUI	17
3.1. Descriere generală.....	17
3.2. Scop și metode.....	18
3.3. Prelucrarea și interpretarea datelor.....	18
ANEXE.....	20
Anexa nr. 1. Chestionar privind interviul/focus-grupul activităților carabinierilor în materia reținerii și asigurării drepturilor fundamentale.....	20
Anexa nr. 2. Lista de verificare.....	28
Anexa nr. 3. Structura raportului de vizită.....	30
Anexa nr. 4. Structura raportului tematic.....	31

LISTA ABREVIERILOR

- RM** – Republica Moldova
- CEDO** – Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale
- CtEDO** – Curtea Europeană a Drepturilor Omului
- CE** – Consiliul Europei
- AP** – Avocatul Poporului / Ombudsmanul
- APDC** – Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului
- OAP** – Oficiul Avocatului Poporului
- MAI** – Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
- IGC** – Inspectoratul General de Carabinieri al MAI
- CC** – Codul contravențional
- Art.** – articol

INTRODUCERE

Metodologia în cauză este elaborată în cadrul unui proiect - „Carabinierii pentru Drepturile Omului”, implementat în perioada 01 august 2021 – 01 august 2022, de către echipa de proiect a OAP, cu susținerea financiară a Fundației Soros Moldova.

OAP contribuie la perfecționarea cadrului normativ și a practicilor de referință în domeniul drepturilor și libertăților omului, monitorizează gradul de respectare a drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice, contribuie la repunerea în drepturi a persoanelor ale căror aceste drepturi și libertăți au fost încălcate, asigură promovarea drepturilor și libertăților omului în societate, inclusiv informarea publicului larg în acest context, asigură colaborarea cu organizațiile necomerciale naționale și internaționale din domeniul apărării drepturilor și libertăților omului și cu mass-media etc (*Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, aprobat prin Legea nr. 164 din 31 iulie 2015, pct. 7*).

Proiectul vizează un scop bine definit, în particular de a spori respectarea demnității umane și a drepturilor fundamentale ale persoanelor reținute de către carabinieri, în ipoteza unui proces amplu de monitorizare a activității carabinierilor, prin susținerea IGC în ceea ce privește identificarea bunelor practici și a deficiențelor existente în activitatea de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice, consolidarea capacităților profesionale ale carabinierilor în asigurarea drepturilor fundamentale ale omului în cadrul reținerilor, desfășurarea activităților de instruire aferente, promovarea campaniilor de sensibilizare a opiniei publice, valorificarea informațiilor obținute și prezentarea unor recomandări formulate în cuprinsul unui Raport tematic.

Metodologia instituie mecanisme diferențiate de monitorizare a activității carabinierilor, recunoscând posibila convergență a rezultatelor acestora. Monitorizarea este orientată spre îmbunătățirea activităților legate de reținerea persoanelor și pune în evidență performanțele înregistrate în procesul de asigurare a drepturilor fundamentale. Mai mult, echipa de monitorizare ia în considerațiune și aspectele care pot influența politicile viitoare, examinând măsura în care strategiile răspund corect problemelor identificate, inclusiv vis-a-vis de legalitatea privării de libertate a persoanei, din perspectiva IGC.

De altfel, în *cauza Moldoveanu c. Republica Moldova* (Hotărârea din 14 septembrie 2021, pct. 50), CtEDO statuează că art. 5 din CEDO, împreună cu art. 2, 3 și 4, se află în primul rang al drepturilor fundamentale care protejează libertatea și securitatea fizică a persoanei și, astfel, importanța acestora este primordială. Scopul principal este de a preveni lipsiri de libertate arbitrare sau nejustificate. În special, în jurisprudența CtEDO pot fi identificate trei direcții de raționament:

- caracterul exhaustiv al excepțiilor, care trebuie interpretate în mod restrictiv și care nu permit un spectru larg de justificări bazate pe alte prevederi;
- accentuarea repetată a legalității detenției, atât din punct de vedere procedural, cât și material, impunând respectarea strictă a statului de drept;

- importanța promptitudinii sau a celerității controlului judiciar necesar (*cauza Buzadji c. Republica Moldova* (Hotărârea din 5 iulie 2016, pct. 84)).

Scopul incident Metodologiei și instrumentelor asociate este de a îndruma echipa în proces de monitorizare a activității carabinierilor în materia reținerii și asigurării drepturilor fundamentale. Metodologia oferă instrucțiuni și instrumente specifice, care au fost elaborate de către experții contractați (*Viorel V. BERLIBA și Ivan UNGUREAN*), ca un document de orientare, de sine stătător, fiind definitivat de comun acord cu directorul de proiect (*Alexandru ZUBCO*) și aprobat de AP/APDC.

Metodologia cuprinde trei capitole, care au ca obiect:

(i) contextul mai larg al metodologiei - prezintă elemente-cheie cu privire la managementul monitorizării pe bază de resursă, cu dezideratul de a asigura pragmatism în implementare;

(ii) abordarea în cadrul unui exercițiu unitar și special de monitorizare – evidențiază și interpretează procesele necesare pentru măsurarea eficace a performanțelor și derularea activităților preconizate, inclusiv îndrumarea referitor la procesul de elaborare a rapoartelor;

(iii) aranjamente instituționale, cu instrucțiuni practice privind prelucrarea datelor - cuprind procese etapizate de culegere și disponibilitate a datelor, îndrumare cu privire la vizitele în teren - ca sursă de date importantă privind progresul și calitatea implementării, precum și viziunea cu privire la importanța internalizării de către echipa de monitorizare a beneficiilor vizitelor în teren;

(iv) instrumente asociate monitorizării (Anexe) - anexele completează conținutul Metodologiei, oferind informații suplimentare privind resursele și modele aplicabile (chestionar, rapoarte etc.).

Fiecare interviuat va primi câte un chestionar model pentru completare. Întrebările vor fi de tip închis, întrucât îndeamnă la un răspuns exact și nu permit desfășurarea răspunsului. Chestionarele au fost dezvoltate de comun acord cu directorul de proiect, fiind anexă la prezenta Metodologie.

Privite ca un înreg, Metodologia, Analiza legislației, Sondajul și Analiza datelor, constituie „*Dosarul de monitorizare*”, pe care echipa de monitorizare îl poate folosi și dezvolta după necesitățile realizării activității.

Dosarul de monitorizare oferă, într-o manieră practică și accesibilă, două seturi de instrumente esențiale:

(i) procese și instrumente de monitorizare relevanți;

(ii) modele de chestionar și rapoarte folosite pentru obținerea datelor cantitative și calitative cu privire la principalele rezultate ale monitorizării și cercetării.

Raportele se vor elabora în baza vizitelor, datelor colectate, prelucrate și interpretate în cadrul monitorizării activității carabinierilor cu privire la subiectele cercetării, în conformitate cu prezenta Metodologie.

Raportul tematic, intitulat generic „*Respectarea drepturilor fundamentale la reținere de către carabinieri*”, vizează consolidarea tuturor componentelor cercetării, inclusiv analiza datelor

statistice oferite echipei de monitorizare de către instituțiile naționale, precum și constatările și rezultatele obținute pe parcursul derulării proiectului.

Pe lângă rezultatele examinărilor și analiza acestora, Raportul tematic oferă observații și concluzii generalizate cu privire la starea de fapt referitoare la reținerea persoanelor de către carabinieri în Republica Moldova și respectarea drepturilor fundamentale în cadrul acestui proces, cu considerente relevante care abordează, în mod specific, problemele normative, de practică, instituționale și de consolidare a capacităților. Raportul include recomandări specifice autorităților publice, care au drept scop conformarea politicilor interne, cadrului normativ, practicilor aplicate, unor standarde internaționale.

Principalele constatări și concluzii apar evidențiate prin subliniere. În același context, recomandările sunt incorporate în mod corespunzător – subliniate și evidențiate cu caractere aldine și cursive. Raportul tematic va fi consultat și definitivat cu experții contractați și cu Fundația Soros Moldova și aprobat de către AP/APDC. În anul 2022, în cadrul unui eveniment național, Raportul tematic va fi prezentat public.

Capitolul I

CONSIDERAȚIUNI GENERALE

1.1. Obiectivul general

Metodologia constituie un instrument de culegere, interpretare și raportare a datelor și informațiilor cu privire la realizarea monitorizării, identificându-se și ca o metodă de conversie a datelor și informațiilor în dovezi și elemente constructive pentru luarea unor decizii cu valoare practică.

Metodologia oferă caracter pragmatic datelor și informațiilor obținute, astfel încât MAI, IGC și alte autorități naționale, precum și toate părțile interesate să poată reacționa eficient la provocările și oportunitățile care intervin pe parcursul implementării proiectului.

Metodologia este proiectată pentru a diagnostica și a înțelege anumite probleme, în termeni specifici, permițând echipei de monitorizare, precum și părților interesate să conceapă răspunsuri adecvate, prin îndrumări aferente. Mai mult decât atât, analiza contextului în care se aplică activitatea de monitorizare este necesară pentru a înțelege rolul Metodologiei în ansamblu.

Metodologia are ca obiectiv general creșterea performanței procesului de monitorizare a activității carabinierilor în materia reținerii și asigurării drepturilor fundamentale ale persoanelor reținute.

1.2. Premise specifice

Premisele selectate și adaptate pentru monitorizare tind spre:

- furnizarea de informații generalizate și obiective, precum și o analiză a activității carabinierilor în materia reținerii și asigurării drepturilor fundamentale ale persoanelor reținute, astfel încât schimbările la nivel de rezultate finale să poată fi corelate cu schimbările determinate de activități și de produsele acestora și/sau atribuite acestora;

- concentrarea asupra îmbunătățirii activității carabinierilor în materia reținerii, prin alocarea/relocarea resurselor, precum și identificarea factorilor care determină ori împiedică producerea unor schimbări necesare;

- asistarea IGC în proces de identificare a necesităților de reglementare și aplicare a reținerii în contextul respectării standardelor CEDO; din această perspectivă se va oferi suficientă profunzime și semnificație produselor care rezultă din eventualele necesități;

- crearea unui cadru competitiv de inițiere a unor noi proiecte de dezvoltare a instituției carabinierilor în Republica Moldova în arealul normativ nou creat, precum și asupra conceperii unor activități noi ori alternative care să susțină obținerea rezultatelor scontate;

- punerea la dispoziția MAI, IGC, precum și a altor părți interesate a unor recomandări și instrumente pentru eventualele politici publice în materia reținerii, raportată la art. 5 din CEDO;

- ridicarea gradului de conștientizare a autorităților naționale, profesioniștilor din domeniul juridic și a societății în ansamblu cu privire la rolul reținerii într-un sistem de justiție penală care respectă standardele drepturilor omului etc.

1.3. Principii directoare

Această secțiune abordează principiile directoare ale activității de monitorizare.

Principiile în cauză au ca obiect conversia datelor și informațiilor de monitorizare brute în elemente constructive, pentru luarea deciziilor pe bază de rezultat (la nivel managerial și strategic).

În procesul de monitorizare sunt evidențiate următoarele principii directorii, care sunt esențiale pentru îndeplinirea obiectivului propus, în particular:

- **obiectivitate și imparțialitate** - un element principal pentru gestionarea vizitelor de execuție, dar nu numai. În acest sens, echipa de monitorizare se angajează să furnizeze informații exacte și veridice, să respecte confidențialitatea datelor și să nu admită conflicte de interese la îndeplinirea sarcinilor trasate;

- **analiza și interpretarea datelor pe bază de rezultate, însoțite de o abordare corectă și critică a activităților** - un element eficient pentru susținerea procesului de execuție. Din această perspectivă, se asigură la timp informații, analize ale acestora și recomandări pentru luarea deciziilor la nivelul echipelor antrenate în cadrul elaborării rapoartelor de vizită și tematic;

- **complementaritate**, care este necesară la două niveluri:

(i) pentru a înțelege că monitorizarea activității carabinierilor este complementară;

(ii) pentru a recunoaște că activitățile propuse în cadrul proiectului sunt complementare, fapt care trebuie să încurajeze colaborarea strânsă între echipa de proiect (*director de proiect, experți, consultanți, echipa de monitorizare, echipa de instruire, etc.*);

- **cooperare instituțională** - parteneriat necesar în cadrul căruia echipa de monitorizare identifică abordările comune și modalități prin care să evite dublarea referitor la strategiile și sinergiile lor. O abordare unitară a monitorizării este un element necesar;

- **planificarea** - o parte integrantă a monitorizării, privită ca un proces care stabilește resursele și acțiunile necesare pentru a obține rezultatele definite în proiect. În fapt, planificarea constituie un aspect important, care indică la diferența dintre măsurarea gradului de realizare și managementul execuției. Dacă planificarea nu este integrată, atunci rezultatele monitorizării vor fi limitate la date statistice brute, care nu vor putea fi utilizate adecvat în procesul decizional;

- **defalcarea** competențelor în pachete de activități, sarcini și subsarcini - un factor necesar în cadrul planificării, condiționând definirea acțiunilor, resurselor și timpului necesar pentru executarea activităților și obținerea produselor/rezultatelor finale. De asemenea, se asigură complementaritatea și cooperarea instituțională;

- **responsabilitatea** - un principiu important în aplicarea Metodologiei este că echipa de monitorizare constituie nucleul activităților de monitorizare. Acest element nu absolvă responsabilul de coordonare, implicat în implementarea proiectului, de răspunderea de a contribui la activitatea echipei de monitorizare;

- **transparența** - efect-cheie al unui proces de monitorizare eficace, întrucât asigură

vizibilitatea acțiunilor, riscurilor, produselor și rezultatelor finale. Rapoartele de vizită și tematic adecvate, bazate pe dovezi, pot fi utilizate pentru a informa toate părțile interesate în mod obiectiv și clar.

1.4. Echipa de monitorizare

Această secțiune pune accent pe resursele umane necesare pentru derularea activităților de monitorizare și măsurarea eficace a performanțelor.

Resursele umane joacă un rol central în cadrul Metodologiei de monitorizare, membrii cărora trebuie să reflecte disponibilitate și capacități de realizare.

Abordarea a permis dezvoltarea în cadrul echipei de proiect a unui mediu de lucru integrat și profesionist, care alcătuiesc echipa de monitorizare și joacă rolul de organism de monitorizare a activităților carabinierilor cu privire la subiectele cercetării și analiza datelor vizate de chestionare.

Echipa de monitorizare, fiind sub coordonarea nemijlocită a directorului de proiect, joacă un rol principal în cadrul Metodologiei, va continua să activeze pe toată durata de implementare a proiectului, inclusiv să participe la elaborarea Raportului tematic. Configurarea echipei de monitorizare este discreționară directorului de proiect, pe baza listei de verificare (ANEXA nr. 2), astfel încât să permită îmbunătățirea procesului de colaborare și eficiența activității în echipă.

Un element contextual important este capacitatea echipei de monitorizare de a analiza datele obținute ca urmare a realizării sondajului, care cuprinde responsabilitatea de a colecta, valida, prelucra, interpreta, stoca și furniza date cu privire la subiectele cercetării. Mai mult, echipa de monitorizare se orientează și asupra aspectelor care pot influența politicile viitoare în domeniu, examinând măsura în care strategiile răspund corect problemelor identificate, inclusiv asigurându-se libertatea și siguranța persoanei, din perspectiva IGC.

Evident, corelarea proceselor structurale ale analizei datelor ar pune în evidență anumite incertitudini, în special legate de culegerea sau interpretarea datelor care ar necesita atenție. Din acel moment, directorul de proiect va interveni asupra asigurării unui mediu propice și să vor identifica soluții pentru excluderea unor asemenea probleme.

La finalul vizitei, echipa de monitorizare, discreționar, cu sprijinul și aportul echipei de proiect, va elabora comprehensiv un raport de vizită (ANEXA nr. 3) și îl va prezenta directorului de proiect.

1.5. Scopul și componentele monitorizării

Scopul monitorizării reprezintă observarea sistematică a activităților și consemnarea datelor pentru prelucrarea, înțelegerea și previzionarea parcursului realizării proiectului.

Monitorizarea acoperă trei categorii largi:

- (i) resurse pentru implementarea proiectului;
- (ii) operațiuni care alcătuiesc activitățile din cadrul proiectului;
- (iii) rezultatele acestor operațiuni.

Pentru a asigura un caracter comprehensiv și un volum suficient de date, monitorizarea aplică un set de modalități (componente), în special:

- analiza cadrului normativ intern și de reglementare instituțională supus cercetării;
- examinarea și analiza actelor procesuale întocmite de către carabinieri în materia reținerii, precum și a dosarelor penale relevante, asigurându-se confidențialitatea necesară;
- examinarea și analiza hotărârilor judecătorești disponibile referitoare la subiectele supuse cercetării;
- sondajul, în bază de chestionar (ANEXA nr. 1), cu privire la subiectele cercetării;
- analiza datelor obținute ca urmare a realizării sondajului, precum și a datelor statistice furnizate de către autoritățile naționale;
- paneluri de discuții/consultări cu autoritățile naționale, grupuri de profesioniști în domeniul juridic, mediul academic și reprezentanți ai societății civile;
- analiza și definitivarea datelor obținute, precum și a constatărilor realizate, cu elaborarea unui Raport tematic - „Respectarea drepturilor fundamentale la reținere de către carabinieri” (ANEXA nr. 4).

Produsele activităților de monitorizare vor fi valoroase pentru factorii decizionali din cadrul IGC, în special pentru finisarea proiectului, dacă vor fi realizate corespunzător și dacă li se va da importanță necesară și corespunzătoare, dincolo de un exercițiu birocratic.

În acest scop, echipa de monitorizare trebuie să tindă de a-și perfecționa unele aspecte ale activității de monitorizare, în context:

- să convertească volume enorme de date în informații cu semnificație și relevante (intelligence) cercetării;
- să se angajeze într-un dialog direct cu utilizatorii, beneficiarii și entitățile furnizoare, nu doar prin intermediul „*transmitterilor poștale*”, ci prin vizite în teren și „*audituri*” aleatorii, precum și prin comparații internaționale, astfel încât să se ofere cele mai relevante informații cu privire la subiectele de cercetare și gradul de implementare;
- să capteze atenția factorilor decizionali ai IGC și să o devieze de la constrângerile impuse de reglementări către evaluarea și înțelegerea imparțială a situațiilor; în același timp, să se ofere acestora cele mai bune opțiuni de influențare pozitivă a deciziilor;
- să înțeleagă și să țină cont de faptul că toate cele descrise *supra* au loc într-un context saturat de incertitudini și că, în cazul proiectelor de dezvoltare, calea către rezultate este influențată de anumiți factori aflați în afara domeniului de cercetare.

Capitolul II

CONSIDERAȚIUNI SPECIALE

2.1. Analiza cadrului normativ intern și de reglementare instituțională

Analiza în cauză se manifestă într-un areal de cercetare normativă cu privire la subiectul supus cercetării, realizat de către echipa de monitorizare, sprijinită și de alți membrii ai echipei de proiect.

Aceste analize predefinite, puse la dispoziția echipei de proiect, vor fi utilizate, ca finalitate, pentru elaborarea raportului tematic, asigurându-se înțelegerea faptului care sunt premisele reale ce determină activitatea carabinierilor în materia reținerii și asigurării drepturilor fundamentale ale persoanelor reținute.

Este important să acceptăm că este posibil ca reglementările, în special cele instituționale, cercetate de către echipa de monitorizare să fie ambigue ori să lipsească în genere. Or, noua Lege cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri (Legea nr. 219/2018) a schimbat esențial statutul carabinierilor în Republica Moldova, încât urmează etapizat să preia atribuțiile tradiționale ale poliției referitor la asigurarea, menținerea și restabilirea ordinii publice în Republica Moldova. Legea respectivă acordă prerogativă carabinierilor de a reține persoane, inclusiv persoane străine.

De multe ori, astfel de date au o importanță deosebită, întrucât încorporează timp și resurse necesare atingerii obiectivului monitorizării și creează mediul propice formulării concluziilor și recomandărilor-cadru. Informațiile respective reflectă gradul de realizare a activităților de monitorizare, care stau la baza implementării efective a proiectului.

Echipa de monitorizare va preleva și datele de nivel regional și internațional provenite din surse din afara țării, precum CtEDO, legislații ale altor state sau directive ale CE în materie. Aceste informații sunt importante pentru compararea situației din Republica Moldova, în anumite cazuri adoptarea standardului fiind mai reușit în conturul normativ național, pe de altă parte, identificându-se gradul de compatibilitate și implementare a reformei carabinierilor în țara noastră.

Multe dintre datele redată până acum, după volumul necesar și perioadele pentru care trebuie culese, sunt necesare activităților de monitorizare, dar nu răspund direct necesităților de informații calitative care vor fi obținute și, mai semnificativ, în cadrul activității de monitorizare.

Este important de a înțelege că datele și informațiile obținute ca efect al analizei cadrului normativ intern și de reglementare instituțională se vor regăsi în raportul de vizită și va respecta termenii prevăzuți în cererea de proiect, aprobată de către Fundația Soros Moldova (dacă au fost stabiliți).

Totodată, aceste analize sunt esențiale pentru fundamentarea Raportului tematic - „Respectarea drepturilor fundamentale la reținere de către carabinieri” - și crearea unui cadru competitiv de inițiere a unor noi proiecte de dezvoltare a instituției carabinierilor în Republica

Moldova în arealul normativ nou creat, precum și asupra conceperii unor activități noi sau alternative, care să susțină obținerea rezultatelor scontate.

Rezultatele acesteia sunt parte integrantă a Raportului tematic.

2.2. Sondaj (în bază de chestionar) cu privire la subiectele cercetării

Sondajul se bazează și se realizează prin intermediul Chestionarului, care a fost dezvoltat de comun acord cu directorul de proiect, fiind considerat parte integrantă a Metodologiei.

Chestionarul este universal și se aplică pentru chestionarea anonimă a tuturor carabinierilor, inclusiv persoanelor din cadrul aparatului de conducere a carabinierilor. Ele completează informațiile cantitative cu perspective calitative.

Fiecare interviuat va primi câte un chestionar model pentru completare. Se va lua toate măsurile de precauție pentru asigurarea deplină a confidențialității răspunsurilor și imposibilității de conectare a unui anumit răspuns la un anumit interviuat.

Întrebările vor fi de tip închis, întrucât îndeamnă la un răspuns exact și nu permite desfășurarea acestuia. Numărul minim de Chestionare per subiecți implicați este după cum urmează: 100 carabinieri și 50 persoane din cadrul aparatului de conducere al carabinierilor.

Datele sunt colectate în format de hârtie, în timpul evenimentelor desfășurate în cadrul vizitelor de monitorizare. Vizitele de monitorizare sunt o sursă importantă de date și informații cu privire la progresul și calitatea implementării.

Vizitele au patru obiective:

- (i) o modalitate importantă de a valida datele colectate din toate sursele;
- (ii) oferă informații calitative importante (teste calitative), în afara contextului oferit din alte surse;
- (iii) pun IGC în contact direct cu provocările și oportunitățile apărute pe parcursul realizării sondajului;
- (iv) permit îmbunătățirea colaborării, creând un nivel superior de coeziune între părțile care implementează proiectul.

Chestionarele completate pe suport de hârtie sunt parte integrantă a raportului de vizită.

Chestionarele sunt analizate, sub îndrumarea expertului în focus grupuri, prin întocmirea setului general de corelații și tabele/grafice ilustrative relevante, care reprezintă rezultatele analizei datelor obținute în urma sondajului.

Completarea Chestionarelor și analiza comprehensivă a datelor obținute în urma sondajului se vor regăsi în raportul de vizită și va respecta termenii prevăzuți în cererea de proiect, aprobată de către Fundația Soros Moldova (dacă au fost stabiliți).

Rezultatele acesteia sunt parte integrantă a Raportului tematic.

2.3. Paneluri de discuții / consultări cu autoritățile naționale și reprezentanții societății

civile

Cercetarea include un ansamblu de paneluri de discuții/consultări moderate cu durate diferite, cu participarea autorităților naționale și a reprezentanților societății civile, implicați în proceduri de reținere și asigurare a drepturilor fundamentale ale persoanelor reținute.

Panelurile de discuții sunt organizate alternativ, pentru a evidenția rezultatele obținute la diferite etape de realizare a activității de monitorizare, inclusiv la etapa finalizării elaborării rapoartelor de vizită și tematic.

Panelurile de discuții urmăresc scopul generării unor propuneri și recomandări pentru Raportul tematic „Respectarea drepturilor fundamentale la reținere de către carabinieri”. Directorul de proiect decide cine este moderatorul și numărul de paneluri necesare pentru desfășurare, inclusiv persoana responsabilă de sintetizarea propunerilor și a recomandărilor parvenite de la participanți.

Propunerile și recomandările parvenite de la participanții panelurilor se vor regăsi în raportul de vizită și va respecta termenii prevăzuți în cererea de proiect, aprobată de către Fundația Soros Moldova (dacă au fost stabiliți).

2.4. Definitivarea datelor obținute și a constatărilor realizate cu ajutorul componentelor monitorizării și elaborarea rapoartelor de vizită și tematic „Respectarea drepturilor fundamentale la reținere de către carabinieri”

Definitivarea datelor obținute oferă acestora, dar și informațiilor din rapoarte, profunzime și semnificație, susținând, în același context, întreg procesul decizional.

Definitivarea constituie o etapă foarte importantă în cadrul Metodologiei, o etapă care necesită timp, atenție, ingeniozitate și cunoașterea profundă a subiectului supus cercetării. Totodată, echipa de monitorizare trebuie să manifeste un nivel rezonabil de obiectivitate și corectitudine. De altfel, după cum ilustrează panelul principiilor menționate *supra*, concluziile analizei pot fi influențate la fel de mult atât de percepția echipei, cât și de datele analizate.

Considerăm că acest fapt trebuie recunoscut, pentru a-l compensa, încercându-se să se obțină cât mai multe date. Și aceasta nu doar pentru a completa anumite lacune, ci și pentru a le compara, în vederea obținerii unei imagini de ansamblu și complete.

Semnificațiile identificate prin definitivarea datelor sunt folosite pentru a lua decizii fundamentate cu privire la măsurile actuale și viitoare necesare în vederea sporirii șanselor de materializare a rezultatelor și de atingere a scopurilor prevăzute de proiect.

Echipa de monitorizare trebuie să aplice modele descrise *supra* și perspective relevante pentru aspectele cheie și să le utilizeze pentru a formula răspunsuri adecvate la provocările și oportunitățile care rezultă din implementarea rezultativă a activității de monitorizare și furnizarea unui raport comprehensiv.

Raportul de vizită este elaborat de către echipa de monitorizare, discreționar, cu sprijinul și aportul echipei de proiect, fiind prezentat directorului de proiect. Structura raportului de vizită este prevăzut în anexa la Metodologie.

Raportul de vizită, pe lângă analiza datelor obținute în urma sondajului, conține viziuni și abordează rezultatele și constatările obținute în cadrul celorlalte activități de monitorizare, inclusiv

datele din sursele oficiale. Chiar dacă nu coincid întotdeauna cu cele colectate pe baza Metodologiei, acestea reprezintă o sursă de informații congruente care poate da profunzime datelor și informațiilor culese în urma sondajului.

De asemenea, acesta cuprinde o secțiune cu concluzii generale cu privire la rezultatele obținute în urma activităților de monitorizare, recomandări specifice pentru IGC, MAI, alte părți interesate etc., precum și anexele la Raport.

La raportul de vizită se vor anexa, în mod obligatoriu, Chestionarele originale completate pe suport de hârtie.

Raportul tematic este elaborat de către echipa de proiect, definitivat după consultarea acestuia cu experții contractați și Fundația Soros Moldova, precum și aprobat de AP/APDC. Structura raportului tematic este prevăzută în anexa la Metodologie.

Raportul tematic se întemeiază pe toate elementele din prezenta Metodologie, cu un accent special asupra analizei datelor sondajului. Acesta nu este o repetare a conținutului raportului de vizită sau a metodologiei, ci o analiză obiectivă și critică a realizării proiectului, inclusiv standardului internațional, prezentarea semnificației și esenței altor componente derulate în cadrul proiectului, precum și convertirea datelor în informații, care pot fi folosite pentru anumite decizii, în particular:

- (i) alocarea sau realocarea resurselor;
- (ii) orientarea strategică și de dezvoltare a cadrului de politici publice;
- (iii) re-proiectarea pentru corectare;
- (iv) cereri vizând propuneri de proiecte de dezvoltare a carabinierilor în Republica Moldova.

Analiza și concluziile obținute în cadrul proiectului trebuie să fie atât profunde, cât și ample. Profunde, în sensul că trebuie să investigheze și să valideze recomandările formulate, din perspectiva impactului asupra activității carabinierilor în materia reținerii și asigurării drepturilor fundamentale ale persoanelor reținute. Ample, în sensul că trebuie să abordeze unele elemente necesare, dar nu numai, în speță:

- (i) să definească clar domeniul de acțiune și gradul de cercetare;
- (ii) să descrie clar procesele și componentele, precum și să le dezvolte în esența lor;
- (iii) să examineze tendințele de schimbare și să investigheze motivele diferențelor în cadrul acestor tendințe;
- (iv) să determine potențialele lecții aferente statelor în care au fost implementate reforme similare și care s-au confruntat cu provocări similare;
- (v) să compare rezultatele;
- (vi) să identifice potențiale recomandări și să le valorifice în mod corespunzător.

În anul 2022, în cadrul unui eveniment național, Raportul tematic - „Respectarea drepturilor fundamentale la reținere de către carabinieri” - va fi prezentat public.

Capitolul III

ANALIZA DATELOR SONDAJULUI

3.1. Descriere generală

Analiza datelor sondajului reprezintă o activitate de colectare, validare, prelucrare, interpretare, stocare și furnizare a datelor în contextul subiectului cercetării. În context, se inițiază anchete standardizate, care sunt distribuite între grupurile-țintă adecvate, de la care sunt obținute date cantitative și calitative relevante temei de cercetare.

De regulă, această activitate constituie un mecanism cantitativ referitor la informații. Comentariile deschise sunt înregistrate și interpretate din ce în ce mai frecvent, datorită tehnologiilor mereu îmbunătățite pentru structurarea textelor libere, prin intermediul analizei semantice a textelor.

Este adevărat că informațiile cantitative se evidențiază ca fiind cu un grad mai mare de obiectivitate și, atunci când sunt culese corect, manifestă un grad avansat de exactitate. Informațiile calitative pot fi la fel de exacte și valide, în cazul în care procesul de colectare este complex.

În cadrul analizei există o relație strânsă între cele două tipuri de date.

Datele cantitative vizează informații cu privire la semnificația și valoarea pe care carabinierii le atribuie activităților realizate în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Datele calitative oferă informații privind modul în care sunt aplicate noile competențe ale carabinierilor în materia reținerii și cu privire la efectul aplicării acestora în procesul asigurării drepturilor fundamentale ale persoanelor reținute.

Atunci când sunt combinate, aceste date permit echipei să stabilească clar necesitatea de cercetare și testarea limitelor de acțiune.

Analiza datelor sondajului oferă informații pertinente cu privire la provocările și oportunitățile intervenite pe parcursul implementării reformei carabinierilor, inclusiv în materia reținerii persoanelor, dând semnale de alarmă, dacă o investiție pare a nu produce rezultatele necesare și dacă este nevoie de ajustarea sau re-proiectarea unor noi politici publice.

Mai mult, analiza evidențiază întrebări sau probleme care ar trebui abordate în timpul formulării cererilor vizând propuneri de proiecte de dezvoltare a carabinierilor în Republica Moldova sau politici publice. Acest element al monitorizării joacă rolul unui sistem inteligent de avertizare timpurie, care poate declanșa evaluări profunde, fiind o operațiune de scanare permanentă, concluziile căreia pot fi utilizate în procesul decizional.

Abordarea în cauză condiționează valorificarea succeselor, ajustează procesul de alocare a resurselor, atenției și eforturilor, răspunde provocărilor și obstacolelor configurate, în particular prin perfecționarea documentelor de politici publice și alocărilor pentru viitor.

3.2. Scop și metode

Datele și informațiile calitative și/sau cantitative sunt prelucrate și interpretate, folosindu-se

o diversitate de metode, concepute pentru a fi utilizate de către echipa de monitorizare. Și toate acestea – strict pentru a susține organizarea progresului activităților de monitorizare în cadrul proiectului.

Fiecare metodă acoperă una sau mai multe subactivități din cadrul activităților de monitorizare, încadrând toate datele legate de subactivitățile respective, care ar prevedea, va finalitate, un cadru director completat de:

- (i) descrierea și sintezarea datelor;
- (ii) identificarea relațiilor dintre variabile;
- (iii) compararea variabilelor;
- (iv) identificarea diferențelor dintre variabile;
- (v) previzionarea rezultatelor (modelare).

Analiza datelor constituie un proces folosit pentru a examina progresul sau schimbarea. Acest proces poate fi materializat prin intermediul mai multor metode. Metodele în cauză nu sunt în mod necesar complete și nu se exclud reciproc, putând fi combinate, în particular:

- (i) *descriptivă* - descrie (*general și/sau special*) contextul inițiativei, folosind pe larg datele;
- (ii) *comparativă* - se compară situația sau subiectul cercetării cu un nivel de referință (pe baza metodei bazei fixe ori a bazei mobile) ori cu cea din state comparabile;
- (iii) *relațională* - analizează relațiile dintre variabile;
- (iv) *statistică* - materialul brut obținut este supus, cu ajutorul procedeelelor specifice statistice, unor prelucrări succesive, obținând-se un sistem de indicatori;
- (v) *analitică* - supune cercetării datele și informațiile parvenite.

Toate metodele de analiză prezintă anumite puncte slabe, iar recunoașterea acestora va majora nivelul de credibilitate a constatărilor și va contribui la analiza eficientă a datelor.

3.3. Prelucrarea și interpretarea datelor

Prelucrarea și interpretarea constituie un proces continuu în activitatea de monitorizare, care stabilește datele și identifică informațiile necesare ori tendințele care necesită a fi urmărite.

De multe ori, aceste componente ale analizei ar putea fi limitate de mulți factori. În unele cazuri pot exista prea multe informații, care nu au legătură cu proiectul și care, ca atare, sunt inutile. Printre alți factori se numără - disponibilitatea unor date cu marjă de eroare mare, insuficiența datelor sau stabilirea unor date contradictorii. Nu există o regulă precisă pentru a face față acestor situații, dar, după cum s-a subliniat, utilizarea mai multor surse poate condiționa reducerea impactului acestor neajunsuri.

Recunoaștem că prelucrarea și interpretarea datelor sunt mijloace complexe. Echipa de monitorizare, însă, trebuie să se concentreze asupra adaptării și simplificării acestora, utilizându-se cadrul director și cea mai eficace metodă de desfășurare, astfel încât să permită procesului de monitorizare să plaseze în prim plan și să dea sens acelor date și informații pertinente, care oferă valoare și importanță realizării cu succes a proiectului.

Invocăm ca fiind oportun faptul ca directorul de proiect să examineze posibilitatea includerii

în cadrul echipei de monitorizare a unei persoane cu cunoștințe sociologice, deoarece interpretarea datelor reprezintă acțiunea de a comenta și explica datele cantitative în formă de text, iar acest lucru ar fi mai greu de realizat pentru persoanele neinițiate în acest domeniu.

Mai mult, echipa de monitorizare va da dovadă de inițiativă și implicare, fiind, pe alocuri, iscoditoare în realizarea activităților, ceea ce va permite ca produsul acestor activități să reflecteze asupra utilității instrumentelor și, important, asupra întregului proces de colectare, prelucrare, interpretare și raportare a datelor în cadrul monitorizării.

Indiferent de metodă sau de combinația de metode, echipa de monitorizare va rămâne profund implicată în definirea și proiectarea, pe de o parte, a vizitelor de monitorizare, iar, pe de altă parte, a interviurilor și analizelor datelor sondajelor, în timp ce IGC își va păstra doar rolul de supraveghere. Importanța acestei abordări nu poate fi subliniată suficient.

Cu siguranță, acest ultim fapt va permite o credibilitate și o atitudine sporită, care ar integra în structura instituțională informațiile privind rezultatele proiectului, prin folosirea analizei, pentru a transforma datele brute în activități viitoare de politici publice mai eficiente și percepțiile - în acțiuni regăsite într-un program integrat de reformă a carabinierilor în Republica Moldova.

CHESTIONAR -TIP
privind interviul/focus-grupul activităților carabinierilor
în materia reținerii și asigurării drepturilor fundamentale
ale persoanelor reținute

<i>Date generale completate de către persoana-monitor</i>					
Persoana monitor (N.P.)					
Data efectuării chestionarului		Ziua	Luna	Anul	
<i>Date (informații) furnizate de către persoana chestionată</i>					
1.	Informații generale				
1.1.	Vârsta	20-30 ani	30-40 ani	40 -50 ani	mai mult de 50 ani
1.2.	Gen	masculin		femenin	
1.3.	Studii	până la cele superioare		superioare și mai mult	
1.4.	Limba vorbită	limba de stat	limba rusă	limba străină (franceză, engleză)	altă limbă străină
	<i>(se poate nota și mai multe răspunsuri)</i>				

1.5.	<i>Perioada totală de activitate în cadrul carabinierilor</i>	până la 7 ani	7-15 ani	15-25 ani	mai mult de 25 ani
1.6.	<i>Câte funcții au fost deținute în cadrul activității de carabinier</i>	1 funcție	2-3 funcții	4 și mai multe funcții	
1.7.	<i>Funcția deținută la momentul completării chestionarului</i>	Carabinier cu funcție de conducere în cadrul activităților de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice		Carabinier cu funcție de execuție în cadrul activităților de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice	
1.8.	<i>S-a exercitat în timpul activității ca carabinier?</i>	doar funcții de conducere	doar funcții de execuție	și funcții de conducere, și funcții de execuție	
2.	Informații specifice referitoare la persoana chestionată, aferente procesului de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice				
2.1.	<i>Ați participat personal la procedura de reținere a persoanelor?</i>	da	nu	doar împreună cu alți colegi	
2.2.	<i>Ați participat la acțiunile de reținere?</i>	1 singură dată	2-5 ori	5-10 ori	mai mult de 10 ori

2.3.	<p>Persoana reținută/persoanele reținute aveau?</p> <p>Dacă au fost reținute mai multe persoane, se indică la vârsta/genul/preponderent a persoanelor reținute</p>	vârsta			
		până la 18 ani	18-30 ani	30-45 ani	mai mult de 45 ani
		genul			
		masculin	femenin	în mai mult de 50% cazuri de reținere persoana reținută era de gen feminin	în mai mult de 50% cazuri de reținere persoana reținută era de gen masculin
		ocupația			
		fără loc de muncă		încadrat în câmpul muncii	
2.4.	<p>Persoana reținută/persoanele reținute înțelegeau limba vorbită de către Dvs sau colegii participanți la reținere?</p>	da	nu	nu întotdeauna	pentru că unii colegi cunoșteau limba vorbită de persoana reținută, se vorbea doar cu el
2.5.	<p>Persoana reținută, la momentul reținerii, avea nevoie de îngrijiri medicale?</p>	da	nu	în mai puțin de 50% cazuri de reținere persoana reținută avea nevoie de îngrijiri medicale	în mai mult de 50% cazuri de reținere persoana reținută avea nevoie de îngrijiri medicale

2.6.	<i>Îngrijirile medicale erau generate?</i>	anumite probleme de sănătate incidente până la momentul reținerii	anumite efecte al procedurilor de reținere a persoanei	simulări ale unor probleme de sănătate de către persoana/persoanele reținute	
3.	Informații specifice referitoare la reținerea propriu-zisă				
3.1.	<i>Cunoașteți temeiurile, motivele, termenul și alte condiții legate de reținerea persoanelor?</i>	da	nu	parțial	
3.2.	<i>Cunoștințele acumulate referitor la reținere le-ați obținut ca urmare?</i>	a analizei permanente a cadrului normativ	a participării la actele de reținere	a ambelor elemente, dar mai mult din legislație	a ambelor elemente, dar mai mult din practică
3.3.	<i>Informarea persoanei reținute cu privire la drepturile și libertățile fundamentale a avut loc?</i>	în momentul reținerii	mult timp după reținere	dacă solicita persoana reținută	nu avea loc această informare
3.4.	<i>Informarea persoanei reținute cu privire la</i>	în mod verbal		în mod scris	

	<i>drepturile și libertățile fundamentale a avut loc?</i>				
3.5.	<i>Persoanei reținute i s-a înmănat lista cu drepturile care le are?</i>	da	nu	în mai puțin de 50% cazuri de reținere persoanei reținute i se înmâna scrisoare cu drepturi	în mai mult de 50% cazuri de reținere persoanei reținute i se înmâna scrisoare cu drepturi
3.6.	<i>Persoanei reținute i s-au anunțat temeiurile reținerii?</i>	da	nu	în mai puțin de 50% cazuri de reținere persoanei reținute i se anunțau temeiurile reținerii	în mai mult de 50% cazuri de reținere persoanei reținute i se anunțau temeiurile reținerii
3.7.	<i>Persoana reținută era informată referitor la contravenția/infracțiunea pentru care este reținută?</i>	da	nu	în mai puțin de 50% cazuri de reținere persoana reținută era informată	în mai mult de 50% cazuri de reținere persoana reținută era informată
3.8.	<i>Persoana reținută era informată referitor la dreptul de a fi asistat de un avocat?</i>	da	nu	în mai puțin de 50% cazuri de reținere persoana reținută era informată referitor la	în mai mult de 50% cazuri de reținere persoana reținută era informată referitor la

				dreptul la avocat	dreptul la avocat
3.9.	<i>Persoana reținută era informată referitor la dreptul la asistență garantată de stat?</i>	da	nu	în mai puțin de 50% cazuri de reținere persoana reținută era informată referitor la dreptul la asistență garantată de stat	în mai mult de 50% cazuri de reținere persoana reținută era informată referitor la dreptul la asistență garantată de stat
3.10.	<i>Durata medie de timp acordată pentru întrevvedere confidențială cu avocatul</i>	până la 1 minut	până la 5 minute	până la 10 minute	nelimitat
3.11.	<i>Persoana reținută era informată referitor la dreptul de a solicita serviciile unui interpret?</i>	da	nu	nu a fost nevoie	nu cunosc
3.12.	<i>Persoana reținută era informată referitor la dreptul de a contacta o terță persoană?</i>	da	nu	a refuzat persoana reținută	nu cunosc

3.13.	<i>Persoanei reținute i s-a oferit imediat dreptul de a telefona pe cineva din rude sau cunoștințe</i>	da	nu	a refuzat persoana reținută	nu cunosc
3.14.	<i>Persoana reținută a fost informată referitor la dreptul de a face ori de a refuza de a face declarații?</i>	da	nu	nu cunosc	
3.15.	<i>Persoanei reținute i-a fost explicat dreptul de a nu se autoincrimina?</i>	da	nu	nu cunosc	
3.16.	<i>Persoana reținută a fost informată despre dreptul de a primi copii de pe actele procesuale întocmite?</i>	da	nu	nu cunosc	
3.17.	<i>Reținerile la care ați participat au fost în contextul contravențiilor ori infracțiunilor</i>	exclusiv contravenții	exclusiv infracțiuni	și contravenții, și infracțiuni	nu cunosc
3.18.	<i>Care a fost perioada medie de reținere în cazul contravențiilor</i>	până la 1 oră	1-2 ore	3 ore	nu cunosc
3.19.	<i>Ați întâlnit cazuri de reținere a persoanei pentru contravenții mai mult de 3 ore</i>	da	nu	nu cunosc	

3.20.	<i>Care a fost durata medie de escortare a persoanei reținute</i>	până la 1 oră	1-2 ore	2-3 ore	nu cunosc
3.21.	<i>Persoana reținută a fost escortată</i>	cu automobilul poliției	prin implicarea colaboratorului de poliție	în mod individual, de către carabinieri	nu cunosc
3.22.	<i>Reținerea a avut loc cu implicarea colaboratorului de poliție</i>	da, întotdeauna	nu, întotdeauna	în unele cazuri cu colaboratorii de poliție, în alte cazuri individual	nu cunosc

NOTĂ: Rubricile se completează prin bifare cu semnul **X** în partea răspunsului oferit și susținut.

LISTA DE VERIFICARE
(cerințe generale față de membrii echipei de monitorizare)

Nr.	Subiectul				
1.	Numele - prenumele				
2.	Funcția deținută				
3.	A avut implicații anterior în procesul de monitorizare		se adaugă la punctaj 5 puncte în cazul în care răspunsul este afirmativ		
4.	A activat în instituția supusă monitorizării		se reduce punctajul cu 10 puncte în cazul în care răspunsul este afirmativ		
5.	Lista întrebărilor		Întrebări subsecvente	Punctaj	
5.1.	Carabinierii urmează să fie implicați doar în cadrul activității de asigurare și restabilire a ordinii publice ori și în activități de menținere a ordinii publice?		maxim – 5 puncte		
5.2.	Carabinierii urmează să fie implicați în activități de menținere a ordinii publice împreună cu poliția sau individual?		maxim - 5 puncte		
5.3.	Carabinierii urmează să fie implicați în activități de asigurare și restabilire a ordinii publice în mod individual ori împreună cu poliția?		maxim - 5 puncte		
5.4.	Carabinierul urmează să fie agent constator?		maxim - 5 puncte		
	da	nu	dacă răspunsul este da		
			pe baza unor contravenții prevăzute de CC al RM	și/ori pe alte contravenții	
5.5.	Ce rol trebuie acordat carabinierului în procesul de reținere a persoanelor care au comis contravenții?		maxim - 10 puncte		

5.6.	Ce rol trebuie acordat carabinierului în procesul de reținere a persoanelor care au comis infracțiuni?	maxim - 10 puncte
5.7.	Cum trebuie delimitate funcțiile de menținere a ordinii publice între poliție și carabinieri?	maxim - 10 puncte
5.8.	Cum trebuie delimitate funcțiile de asigurare a ordinii publice între poliție și carabinieri?	maxim - 10 puncte
5.9.	Cum trebuie delimitate funcțiile de restabilire a ordinii publice între poliție și carabinieri?	maxim - 10 puncte
5.10.	Carabinierul urmează a fi persoana care activează exclusiv în baza unui contract de muncă?	maxim - 5 puncte
5.11.	Considerați că cadrul normativ este capabil de a asigura activitatea eficientă a carabinierului, în delimitare de activitatea poliției?	maxim - 10 puncte
5.12.	La moment: instituția carabinierului are suficientă autoritate în societate ori nu?	maxim - 5 puncte
5.13.	Care sunt premisele importante pentru a ridca imaginea și încrederea societății în instituția carabinierului?	maxim - 10 puncte
Total:		100 puncte

NOTĂ: Rubricile cu răspunsuri „DA” sau „NU” se iau în cerc: (DA) sau (NU).
 Rubricile cu redarea răspunsului corect ori susținut se bifează cu semnul X.

STRUCTURA RAPORTULUI DE VIZITĂ

Nr.	Elementul raportului	Numărul de file
1.	Foaie de titlu	1
2.	Cuprins	1-2
3.	Lista abrevierilor	1-2
4.	Metodologia de monitorizare (cu anexe)	26-32
5.	Capitole și subcapitole	30-50
6.	Concluzii	7-10
7.	Recomandări	3-5
8.	Anexe	nu se limitează numărul

NOTĂ: Echipa de monitorizare poate completa structura raportului de vizită cu elemente noi.

STRUCTURA RAPORTULUI TEMATIC
„RESPECTAREA DREPTURILOR FUNDAMENTALE
LA REȚINERE DE CĂTRE CARABINIERI”

Nr.	Elementul raportului	Numărul de file
1.	Foaie de titlu	1
2.	Cuprins	1-2
3.	Lista abrevierilor	1-2
4.	Introducere	8-14
5.	Capitole (cel puțin trei) și subcapitole	60-80
6.	Concluzii	15-20
7.	Recomandări	6-10
8.	Anexe	nu se limitează numărul

NOTĂ: Echipa de proiect poate completa cu elemente noi structura raportului de vizită.